

zbiranja Italijanov za obrambo in zaustavitve angleške ofenzive ni opazilo.

Istočasno kot na severu, so začele na jugu pohodi v italijansko Libijo čete »svobodne Francije«, katerih vrhovni poveljnik je znani francoski general de Gaulle.

Vojaški pomen zasedbe Sidi Baranija

Sidi Barani so zasedli Italijani pred tremi meseci kot brezpomembno in skoraj opuščeno angleško kolonialno pristanišče. V treh mesecih je bil Sidi Barani spremenjen v močno utrjeno pomorsko in kopno oporišče, ki bi

naj služilo armadi maršala Grazianija kot izhodišče v pohodu na Aleksandrijo in Sueški prekop. Izguba Sidi Baranija z ogromnimi zalogami vojnih potrebščin, ki so bile tamkaj nakopičene, pomeni za italijansko afriško armado hud udarec.

Za naš list!

Živimo v dobi, ko se razvija v svetu orjaška borba med velesilami. Ta tekma in borba se vrši na kopnem, na vodi in v zraku z vsemi vrstami najmodernejšega orožja, ki ga je izumil človeški duh. Spričo te vojne, vršče se med velikimi silami, ne smemo pozabiti neke druge velesile. Ta nima ne tankov, ne topov, ne bombarderjev, ne vojnih brodov. Njeno orožje je duhovno. Ta velesila ni omejena na ozemlje kakšne države ali skupine držav, marveč sega preko mej vseh držav do skrajnih pokrajin zemlje. Ni enovita v notranjosti, marveč je razdeljena na tri tabore: na vojskujoča se tabora držav in na tretjo skupino nevtralnih držav. Ta velesila je tisk.

Tisk je danes najvažnejše obveščevalno sredstvo, ki nese vesti iz domovine in tujine po vseh krajih do zadnjega gorskega naselja. S tem je ustrezno eni najelementarnejših (prvinskih) zahtev razmišljujočega duha. Človek hoče doznati za vse važnejše dogodke, ki se dogajajo v lastni in v drugih državah širine sveta. Poučen hoče biti o vsem do najnovejših dogodkov. Takšna je človeška narava. Že stari Grki so se, ko so se sestali na ulici ali cesti, po običajnem pozdravu vprašali: »Kaj je novejšega?« Njihova radovednost se ni zadovoljila z novicami, marveč je zahtevala tudi najnovejše.

Časnik nam poroča o vsem, kar se dogaja doma in v tujini ter v svetu. Danes je to posebno važno, ker se z nečuvano, prej neznanom naglico dogajajo stvari, ki so odločilne važnosti za bodočnost. Ako je že prej vsak kolikaj izobražen človek potreboval časnik, ki ga je obveščeval in poučeval, ne bi danes smela biti nobena družina brez takega lista. Izgovor, da ni denarja, ne drži. Za tednik zmere naročnina vsaka družina. Koliko denarja zavrnejo ljudje za nepotrebne, celo slabe reči, kakor za pijančevanje, za igre, za zabave, za plese itd. Korist, ki jo ima od časnika poedinec in vsa družina, je toliko, da se sploh ne da preceniti v denarju.

Če to trdimo, smo si v svesti, da velja to samo za dobre časnike. Slabi listi in slabi časniki povzročajo veliko škodo v duhovnem

in moralnem oziru, ki se sploh ne da preceniti z merilom plačane naročnine. S slabim čtivom se oslabljujejo in uničujejo vera, krepkost in poštenost, torej dobrine, ki se ne dajo nadomestiti, in kojih izguba pomeni za človeka največjo nesrečo za čas in večnost. Veliki slovenski prosvetitelj škof Anton Martin Slomšek, ki je eden izmed največjih in najpožrtvovalnejših prijateljev slovenskega tiska (slovenskih knjig, časnikov in listov), je izjavil tole ostro sodbo: »Najhujše zlo naše dobe je popačeno in zlorabljeno časnikarstvo in njega sad razširjanje zlobnih knjižur in pohujšljivih dnevnikov.«

Ker so slabi listi, dnevniki in tedniki največje zlo, je dolžnost vsakega kristjana, ki mu jo nalaga zapoved ljubezni do sebe in do bližnjega, da izdelkom slabega tiska — nekrščanskim knjigam, časnikom in listom —

brani vstop v lastno hišo in v hiše drugih. Škof Slomšek veleva, da je treba proti takšnim knjigam in listom nastopati kakor proti kužnim smetam. V njih so zastrupljeni, pogubljeni in smrt noseči bacili. Kateri oče in katera mati bi mogla biti tako brezvestna do lastnih otrok, da bi jim dovolila ali celo predložila hrano, ki je — da se poslužimo Slomškovih besed — z duhovnim strupom pomešana? In kakšno je tisto rodo- in domoljubje, ki z razširjanjem protiverskega in protikrščanskega čtiva ubija med ljudstvom, osobito med mladino vsak idealizem ter uničuje življenjsko silo naroda?!

Rodo- in domoljubni, s pravim krščanskim duhom prešinjeni časniki so prava dobrota za ljudstvo. Seznanjajo ga z vsem, kar je potrebno in koristno, poučujejo ga v krščanskih resnicah kot življenjskih smernicah, vzgajajo

Jaz varujem Vašo kožo!

Rdeča, hrapava in spokana koža dokazuje, da Vaša koža nima dovolj odporne sile, da je torej slaba. Zato je potrebno, da jo krepčate, in sicer z NIVEO. Kajti NIVEA vsebuje »Eucalite« in prodira skozi kožne luknjice globoko v kožo, ji dovaja hrano, jo krepča in ji zvišuje odporno silo. Zato uporabljajte redno NIVEO, da bi Vam ostala koža nežna, mehka in gibčna kljub vlažnemu in hladnemu vremenu!

Ura, ki vedno prehitva. To velja samo za eno uro, in sicer za uro v mestni hiši v Gerlitzu na Šleskem. Tista ura vedno prehitva in nikdar ne kaže pravega časa. Gerliška mestna ura namerno prehitva še danes, ker je to spomin na dogodek iz leta 1453. Nobeni občinski očetje ne morejo vsem občanom ustrediti. Če enim ugrade, drugim ni kaj prav. Tako je med občani vedno nekaj nezadovoljstev. Isto je bilo tudi v Gerlitzu. Nezadovoljnejši so leta 1453. sklenili, da bodo pobili vse občinske očete in da bodo odslej v občini tako vladali, kakor je njim prav. Sklenili so pobiti vse občinske očete pri izhodu iz občinske hiše točno opoldne. Neki nezadovoljnejši, ki ni bil tako hudo nezadovoljen,

Glasovi »z drugega sveta«

»Naju ne, pač pa grofove. Pod tistim stavkom je bila letnica iz sedemnajstega stoletja. Tako imajo tiste besede bolj skrivnostni pomen in »tičnik je imel namen, v članih grofovske družine vzbuditi vero v sodelovanje nadnaravnih moči.«

»To bi bil višek podlosti!« sem ogorčeno odvrnil. Detektiv ni odgovoril. Nekaj časa je molče sedel, zatopljen v razmišljanje. Potem pa je dejal:

»Pokaži mi še enkrat tisto kroniko!«
Podal sem mu knjigo. Nato je stopil k oknu in pozorno prebral zadnji stavek z ostalim besedilom. Čez čas se je obrnil k meni in me vprašal:

»Je zadnji stavek pristen?«
Nekaj časa sem gledal, nato pa odvrnil:

»Zdi se mi, da je.«
»Da, zdi se, toda vedeti moraš, da se s pomočjo kemičnih sredstev da doseči to, da tudi nova pisava izgleda stara. Jaz skoraj glavo stavim na to, da se je v tem primeru to zgodilo. In če je tako, je vprašanje, kdo je bil pripisatelj stavka? To je morala biti oseba, ki pozna zgodovino grofovske družine.«

Jaz sem ga osuplo pogledal in skoraj s strahom vprašal:

»Ali misliš, da je celo v grofovi družini sami kdo...«

Stavka si nisem upal izgovoriti do konca.

Šnips je skromiznil in odgovoril:

»Ne moremo vedeti. Zločinci se najdejo v vseh družabnih krogih in v tem primeru vsi znaki kažejo, da imamo opravka z zločincem, ki brez dvoma zavzema visok položaj in je zelo prebrisan.«

Jaz sem se spet podal na delo, Šnips pa je odšel.

4.

Minilo je nekaj dni, ne da bi se zgodilo kaj posebnega ali da bi Šnips odkril kaj važnega.

Bilo je soparnega, oblačnega večera. Šnips in jaz sva v knjižnici delala. Detektiv je pozvonil in naročil slugi, ki je vstopil, naj prinese steklenico penečega vina (šampanjca).

Služabnik je prinesel vino in ga položil na mizo. Pnjegovem odhodu sva sedla k mizi. Šnips je nekaj časa molčal, potem pa je naglo pogledal in si položil kazalec na ustnice, kakor da bi mi hotel ukazati, naj molčim. Sam pa mi je začel razlagati neko jezikovno stvar. Pri tem je s svinčnikom, ki ga je držal v roki, kazal na kovinasto vedro, v katerem se je hladila vinska steklenica. Vedro je bilo svetlo in v njem so se videla vrata, ki so bila za najinim hrbtom. Vrata so bila zagrnjena s težko zaveso.

Jaz sem pozorno pogledal in videl, kako se je

njega in njegovo mladino v krščanskih, človeka vrednih krepostih ter tako najbolje utrjujejo osnovo njegovega narodnega in državnega življenja. Tak list je »Slovenski gospodar«, zvesti spremljevalec slovenskega ljudstva na njegovem težkem življenjskem potu že dolgih 74 let.

Mnogo se je spremenilo v tem času, »Slovenski gospodar« pa je ostal zvest svojemu programu: širiti med ljudstvom pravo izobrazbo, varovati ga pred nevarnostjo okužbe s protiverskimi in protikrščanskimi bacili, po-

speševati njegove gospodarske interese, braniti slovensko zemljo in nedotakljive pravice našega ljudstva do nje, širiti med vsemi sloji, zlasti med mladino, pravo narodno in državljansko vzgojo. Zato naš list zasluži vsestransko podporo slovenskega ljudstva in vseh njegovih stanov. Agitirajmo za širjenje našega lista! Malenkostno zvišanje naročnine, ki je bilo potrebno radi vsesplošnega podraženja, ne sme nobenega odvrniti. Zvestoba starih naročnikov, pridobitev novih bo našemu listu v zaslobo, našemu ljudstvu pa v dobro.

član naših organizacij ne zaveda in jih ne izpolnjuje, je precej naših organizacij — po krivdi članstva — več ali manj zaspanih, saj pri dremajočem članstvu, ki ne da glasu od sebe, tudi vodstvo in odbori nimajo veselja do dela.

Načela in ideje organizacij smo dolžni braniti!

Poleg odziva na vsako vabilo je pa vsak član ene ali druge organizacije ali zadruga tudi vedno dolžan proti vsakomur braniti ugled vodstva organizacije, kjer je včlanjen posebno pa ideje in nazore, ki jih vodstvo zastopa. Koliko je članov, ki so prave mevrže. Ne znajo biti moški ter trepečejo pred vsakim, ki si drzne vpričo njih latiti organizacijo, kateri pripadajo. Pri napadih večinoma molče, oziroma še pomagajo, namesto da bi branili ugled organizacije in s tem svoj ter ugled vsakega člana. Naj vsak ve, da dotični, ki n. pr. napada, sramoti in omalovažuje kmeta in njegove organizacije, sramoti obenem narod in njegovo kulturo. Zato naj vsak gleda, da bo v vseh takih primerih ravnal tako, kot to zahteva vest in značaj moža, ki hoče nekaj veljati.

Bođimo res pravi člani!

Z željo, da bi se vsak član društev in zadrug zavedal svojih dolžnosti, sem napisal te vrstice. S tem bo vsak pomagal nositi breme vodstvom društev in zadrug, ki je težko in trnjevo. Vsak, ki je vpisan v to ali ono društvo ali zadrugo, naj bo res pravi član, živ kot ogenj v izpolnjevanju svojih dolžnosti do organizacij, katerim pripada. Iz naših društev in zadrug naj izginejo taki člani, ki so kot živi mrliči, in od katerih ni prejeti glasu. Če bodo vsi člani vršili svoje dolžnosti, bodo naše organizacije ugledne in močne, z organizacijami bodo ugledni in močni tudi člani.

Vedno in povsod naj bo geslo članov naših organizacij in zadrug: Ne rušiti — temveč graditi!

Naročnina »Slovenskega gospodarja« v letu 1941.

Celoletna naročnina 38 din, polletna 20 din in četrtletna 11 din. — Vsi celoletni naročniki, ki plačajo v decembru 1940 ali vsaj v januarju 1941 celoletno naročnino ali isto doplačajo, imajo pod dosedanjimi pogoji zavarovan svoj dom v slučaju požara za 1000 din.

T. D.:

Pri društvih in zadrugah naj sodelujejo tudi člani!

Ne obrekuj tega, kar si volil!

Kamor se ozremo, vidimo pri našem združenem in društvenem življenju prav isti pojav. Na občnem zboru se imenuje odbor, izvolitev je navadno soglasna, brez vsakega ugovora. Toda ko gredo člani z občnega zbora, zine vsak na široko ter obira in kritikuje vse od kraja, od predsednika do zadnjega odbornika, kolikor se le da. To obiranje in obrekovanje leti na odbor skozi vse leto do naslednjega občnega zbora, kjer so pa spet vsi tiho...

Slep bi bil, kdor bi tega ne opazil, če se količkaj udeležuje društvenega življenja. Tu ni nobene izjeme. Prav v vseh organizacijah nalezimo na isti pojav. Volijo se odbori, pododbori, nadzorstva, pregledniki. Vsak ima pravico predlagati in govoriti, kaj mu je prav in kaj ne. Kdor je na občnem zboru tiho in se strinja z odborom, naj bo tiho tudi med poslovnim letom.

Med letom z odborom sodeluj!

Z odborom se naj vsak član društva ali zadruga med letom strinja vsaj v tem, da bo sodeloval. Naj vsak ve, da breme, ki ga nosi odbor, ni lahko. Nanj lete očitki od vseh strani. Če se kaj podvzame ali predlaga v korist članstva, je kriv tisti, ki je predlog podpisal, to je predsednik in tajnik; če se kaj ne posreči izpeljati, je kriv predsednik in tajnik. Skratka: na odbor lete očitki od strani članstva in ostale javnosti. Toda ugovore in kritiko od drugih bi človek še prenesel. Boli pa kritika — ki največkrat niti ni stvarna — od strani članstva, ki je odbor volilo.

Do vodstva ima vsak član dolžnosti

Vsak član kakršnega koli društva ali zadruga naj ve, da ima do vodstva in odbora tudi svoje dolžnosti. Ako odbor sklene, da se bo v

okviru društva vršilo to in to — n. pr. tečaj, zborovanje, predavanje, poučni izlet itd. — in je članstvu razposlal vabila, je vsak član moralno dolžan, da se odzove. Saj že oliko zahteva, da moraš na vsako pismo odgovoriti, pa četudi ti ga je poslalo društvo, v katerem si vpisan kot član. Prav tako kot odgovarjaš posameznim osebam in svojim dragim, si dolžan odgovoriti na vsako vabilo društva, pri katerem si včlanjen. To je častna dolžnost vsakega člana. Ker se teh dolžnosti skoraj noben

Marsal Graziani, vrhovni poveljnik vseh italijanskih čet v severnoafriški Libiji

zavesa na vratih nekoliko razgrnila, v odprtini pa se je prikazala glava grofa Hermans.

S pogovorom svā brez presledka nadaljevala, ker ni sva hotela, da bi grof vedel, da sva ga opazila. Ko je šnips končal z razlago, sem mu jaz odgovarjal.

Grof naju je opazoval kakih pet minut, potem pa se je tiho umaknil. Ko sem se prepričal, da je res odšel, sem dejal:

»Grof Herman je vtihotapil kroniko!«

»Iz česa sklepaš?«

»Ali ni jasno? Kak pomen bi drugače imelo zanj prisluskovanje? Prepričati se je hotel o tem, ali sva že našla kroniko in kako mnenje imava o stvari.«

»Mogoče pa je tudi ravno nasprotno.«

»Kaj?«

»Da grof tebe smatra za zločinca, mene pa za so-krivca.«

»Ravno okoliščina, da me je on pri očetu osumil, kakor sem ti bil povedal, me potrjuje v sumnji, da je on krivec in išče žrtev, kateri bi mogel naprtiti svoje sločine.«

»Iz tebe govori ogorčenje nedolžnega, toda zamisli se v položaj. Sam priznavaš, da je nesreča prišla v hišo po tvojem prihodu. Tudi si mi povedal, da je grof Herman zelo ljubil svojo sestro Judito. Oboje govori za to, da je grofova sumnja pristna.«

Nič nisem odgovoril, toda zase sem bil prepričan, da

je grof Herman krivec in sem sklenil, da bom budno zasledoval nadaljnji potek dogodkov.

Šnips je spet preštudiral tloris gradu. Vmes si je nekaj zapisoval v svojo beležko. Jaz ga nisem motil.

Tako sva sedela skoraj do polnoči.

»Ali se spominjaš,« se je tovariš nenadoma oglašil, »da sem predvčerajšnjim izrazil začudenje nad tem, da se je ta nenavadni glas po vsem gradu enako močno slišal vkljub debelosti sten in oddaljenosti posameznih prostorov?«

Prikimal sem.

»Mislim, da sem našel razlago za ta pojav. To ne bi bilo mogoče, če ne bi bili vsi grajski prostori v nekaki medsebojni zvezi.«

Debelo sem ga pogledal.

»Ali misliš, da je med vsemi prostori v gradu neka zveza?«

»Da. O tem me potrjuje tloris. Sobe grejejo tako zvani ruski kamini (odprte peči). V kaminih so prej kurili z drvami, kar je imelo za posledico veliko porabo sobnega zraka. Zadnja leta je drva izpodrinil premog, ki pa tudi porabi mnogo zraka, razen tega povzroča neprijeten duh. Za odstranitev te neprijetnosti imajo kamini odprtine za zračenje. Odprtine posameznih kaminov so običajno speljane v večjo skupno odprtino.«

Peljal me je h kaminu, ki je bil v knjižnici.

»Tu se lahko prepričaš o moji trditvi. Če potisneš

se je premislil. Ni se mu zdelo prav kar tako pobiti občinskega moža. Nezadovoljnejšev pa tudi ni hotel izdati. Zato si je pomagal z uro. Poričil je uro za tri četrt ure naprej. Misleč, da je točno dvanajst, so šli mestni očetje domov že ob četrt na dvanajst in so ostali živi. V spomin na to mestna ura še danes ne kaže pravega časa, ampak je vedno nekoliko naprej.

Grški ministrski predsednik kot pilot. Sedanja predsednik grške vlade Metakass je tudi vnet letalec, saj zelo se za letalstvo zanima. Nekoč pa o teh stvareh ni imel prav dosti pojma, kakor se vidi iz naslednjega dogodka, all pa je bil tako zelo pozabljiv. Nekoč, ko še ni bil predsednik vlade, general pa že, je obiskal

Po Jugoslaviji

Pogodba o »trajnem prijateljstvu« med Jugoslavijo in Madžarsko podpisana

Regent Madžarske Horthy

Madžarski zunanji minister grof Štefan Csaky se je pripeljal s soprogo in spremstvom 11. decembra v Beograd. Na kolodvoru ga je pozdravil z najvišjimi političnimi osebnostmi naš zunanji minister dr. Cincar Markovič. Po slovesnem sprejemu na bogato okrašeni beograjski postaji je obiskal visoki gost naše zunanje ministrstvo, ministrskega predsednika Cvetkoviča, podpredsednika vlade dr. Mačka in je bil opoldne omenjenega dne sprejet na dvoru od našega knežjega para.

V počastitev grofa Csakya je bilo slavnostno kosilo v prostorih zunanjega ministrstva in slovesna večerja na dvoru.

Drugi dan bivanja v naši prestolnici je obiskal madžarski zunanji minister madžarsko vojaško pokopališče in grob neznanega vojaka na Avali, kjer je položil venec. Ostali čas je porabil za važne razgovore z našim zunanjim ministrom. Razgovori obeh zunanjih ministrov so bili kronani s podpisom pogodbe o »trajnem prijateljstvu« med Jugoslavijo in Madžarsko.

Jugoslovanski zunanji minister dr. Cincar Markovič bo vrnil v najkrajšem času obisk madžarskemu zunanjemu ministru v Budimpešti.

Madžarski zunanji minister grof Štefan Csaky

Novice iz domačih krajev

Visoko odlikovanje dr. Korošca. Madžarski regent Horthy je odlikoval predsednika senata in prosvetnega ministra g. dr. Antona Korošca z ogrsko krono I. stopnje.

Duhovniške vesti. Umeščeni so bili gospodje: Drvodol Alojzij, provizor v Črnečah, za župnika istotam; Peitler Alojzij, provizor na Zdolah, za župnika istotam; Ledinek Maks, provizor v St. Vidu nad Valdekom, za župnika istotam. — Postavljena sta bila gg.: Šmon Franc, provizor na Ojstrici, za provizorja v Špitaliču; Vrhovšek Simon, kaplan pri Sv. Juriju pod Taborom, za provizorja na Ojstrici in za sprovizorja na Pernicah. — Nastavljeni so bili gg.: Mirko Avžner za II. kaplana v Vojniku; Cigan Franc, salezijanski duhovnik na Radni, za II. kaplana v Sevnici; Kolman Vinko, na bolezenskem dopustu, za kaplana pri Sv. Juriju pod Taborom. — Prestavljeni so bili sledeči gg. kaplani: Kores Ivan od sv. Magdalene v Mariboru za I. kaplana v Celju; Vošnjak Jožef iz Zalca k Sv. Jakobu v Slov. goricah z delokrogom pri sv.

Magdaleni v Mariboru; Jkušnikar Viljem iz Vojnika v Zalec (IL.); Čergulj Štefan iz St. Ilja v Slov. goricah v Črno; Fajdiga Alojz iz Črne za III. kaplana v Ljutomeru z delokrogom v Beltincih; Štukovnik Franc od Male Nedelje v St. Ilj v Slov. goricah; Gomboc Franc iz Beltincev k Mali Nedelji; Časl Franc ml. iz Dola v Hoče; Drevenšek Franc iz Sta-

rega trga k Sv. Juriju ob juž. žel.; Klemene Jožef iz Ribnice na Pohorju v Stari trg. — Začasno nezasedeno ostane mesto kaplana v Ribnici na Pohorju. — Umrl je v St. Martin im Sulmtale (Nemčija) g. Adlanik Franc, upokojeni župnik iz Sobote, v 63. letu starosti.

Od vlaka povožen. Zavirač držav. železnice Ivan Pliberšek iz Radvanja pri Mariboru je na železniški postaji Sv. Lovrenc na Pohorju pri premikanju tovrnega vlaka po nesreči padel pod kolesa, ki so ga do smrti povozila. Pokojnik je bil zelo vreden uslužbenec.

Nogo si je zlomil ob priliki letošnjega prvega smučanja E. Goričan iz Činžata pri Falj. Ponesrečenec se zdravi v mariborski bolnišnici.

Zmečkana roka — vzrok smrti. V tovarni lepenke in papirja na Sladkem vrhu je delavcu Jožefu Jezi, rodom z Ptujске gore, pri stroju spodrsnilo. Pri padcu je z roko priletel med valjarje stroja, ki so mu jo dobredno zmečkali. Jezo so prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer je pa poškodbi podlegel.

Naročnina »Slovenskega gospodarja« v letu 1941.

Celoletna naročnina 38 din, polletna 20 din in četrtletna 11 din. — Vsi celoletni naročniki, ki plačajo v decembru 1940 ali vsaj v januarju 1941 celoletno naročnino ali isto doplačajo, imajo pod dosežanji pogoji zavarovan svoj dom v slučaju požara za 1000 din.

nek. vojaško postojanko nekje ob grškem morju. Poveljnik ga je vjudno vprašal, ali ne bi morda želel preskusiti novega vodnega letala. »Zelo rad,« mu je brž odvrnil Metaksas, »toda voditi ga hočem sam.« Rečeno, storjeno. Metaksas je v spremstvu poveljnika sedel v letalo. Nekaj časa je bilo vse v najlepšem redu, nenadno pa je Metaksasov spremljevalec opazil, da krmar skuša z vodnim letalom pristati na kopnem. Vjudno je opozoril Metaksasa: »Oprostite, gospod general, ali ne bi bilo bolje, če bi pristala na morju?« — »E, seveda, na kaj sem vendar mislil!« se je brž opravičil Metaksas in se lepo spustil z letalom na mirno morsk gladino. »Hvala lepa! Nikdar ne bom

roko v kamin, boš čutil rahlo sapico, ki prihaja iz ozke odprtine.«

Jaz sem potisnil roko v kamin in sem res čutil sapico. »Mojster, ki je zidal ta grad, je bil moder možakar,« je nadaljeval detektiv. »On je vse odprtine za zračenje speljal v eno odprtino in je s tem v precejšnji meri zmanjšal zidarske stroške.«

Nato je s svinčnikom pokazal tloris in dejal: »Tu vidiš tisto skupno odprtino, iz nje se odpirajo manjše odprtine na vse strani gradu. Ta velika odprtina je sredi stavbe. Glas, ki zadoni v tej odprtini, se po stranskih odprtinah širi po vseh prostorih.«

»To je zelo zanimivo,« sem začudeno pripomnil. »Na ta način smo za korak naprej v preiskavi.«

»Jutri bova videla, v koliko je moja domneva, do katere sem prišel na podlagi tlorisa, resnična. Opoldanske ure, ko člani grofovske družine počivajo, bova porabila za to, da bova poiskala in preiskala glavno zračno odprtino.«

Nato je spet nekaj beležil in na tlorisu s šestilom meril. Ko je končal, sva si želela lahko noč in se podala k počitku...

Ko smo naslednjega dne končali z obedom, so se člani družine podali v sobe k počitku, midva z detektivom pa v grajsko klet. Dasi je bila klet zelo velika ter je imela več stopnišč in stranskih prostorov, se je šnips s pomočjo tlorisa in beležk takoj znašel v njej.

S kladivom je trkal po stenah, a brez uspeha. Nato je prižgal svojo žepno svetilko. Po kratkem iskanju sva našla glavno odprtino. Odprtina je bila zaprta z rešetkastimi železnimi vrati.

Detektiv je računal s takimi ovirami. Iz žepa je potegnil ostro pilo in je izpilil velik kos. Nato si je slekel suknjič, mi ga izročil ter šepetaje dejal:

»Zdaj ne govori, ker bi se glas po moji domnevi slišal po vseh prostorih.«

Nato je vzel svetilko, se potegnil skozi narejeno odprtino ter izginil na drugi strani.

Čez nekaj minut se je spet vrnil. Z obleke si je stresel prah in oblekel suknjič. Nato pa je odprtino, ki jo je bil naredil v vratih, za silo zadelal.

»Glej, kaj sem našel!« je zašepetal in mi pokazal polno pergišče drobnega belega fižola.

»No, to ni nikak zaklad!« sem smehljaje odvrnil.

»Tam je še za kakih pet kilogramov takega fižola.«

»Ali je to v kaki zvezi z zločinom?«

»Gotovo. Ta fižol je po vsej priliki povzročitelj tiste ga nenavadnega glasu.«

Dvomljivo sem ga gledal.

»Pojdiva v knjižnico, tam ti bom stvar pojasnil.«

Ko sva spet sedela v knjižnici, je začel:

»Zračna odprtina ima v spodnjem delu jekleno rešetko in ima ob robu večje luknje. Zdaj si zamisli, da na rešetko iz višine padajo drobni, trdi predmeti, kakor na

Lepe knjižne nagrade!

Vsako, ki kupi iz Cirilove knjižnice Karl Maya in druge knjige, dobi za vsakih polnih 50 din kupon s številko, s katero se udeleži nagradnega žrebanja z dobitki po vrednosti 2000, 1000, 500 din in drugimi mnogimi nagradami! Pišite takoj po seznam naših knjig in načrt nagradnega žrebanja!

TISKARNA SV. CIRILA
MARIBOR - PTUJ - TRBOVLJE

15.000 din vreden kamen izgubljen. V Mariboru se nahajajoča Beograščanka Mara Savičeva je izgubila dragocen kamen iz prstana, tako zvani smaragd, ki je vreden okrog 15 jurjev.

Krava smrtno poškodovala posestnika. Pred kratkim je posestnika Štefana Baler iz Bakovcev v Prekmurju krava pri polaganju tako nesrečno sunila v trebuh, da mu je povzročila hude notranje poškodbe. Ker so sprva mislili, da ni nič hudega, so ga zadržali v domači oskrbi; ko pa mu je postajalo vedno huje, so ga spravili v soboško bolnišnico, kjer pa je kljub skrbnemu prizadevanju zdravnikov poškodbam podlegel.

Smrtna nesreča zobozdravnika na lovu. V Rakushevem lovišču v celjski okolici je ob priliki lova šoštanski iravnik dr. Lichtenegger obstrelil jazbeca, kateri je zbežal proti mestu, kjer je stal celjski zobozdravnik dr. Bruno Sadnik. Dr. Sadnik je s puško pohitel za jazbecem in se po zasledovanju kakih 250 m utrujen naslonil na puško. Puškino kopito se je pri tem zlomilo, naboj se je sprožil in zadel zobozdravnika v prsa. Dr. Sadnik je izkrvavel in umrl prej, preden je bil lov končan. Ko so se po lovu lovci zbirali, so pogrešili dr. Sadnika. Našli ga mrtvega.

Nesreča za nesrečo obiskuje posestnika Augusta Žagarja na Ložnici pri Celju in očeta devetih otrok. Najprej mu je poplava uničila vse poljske pridelke, potem je moral konja, s katerim prevaža premog, izročiti konjaču radi bolezn, pred kratkim si je pa na poleđici zlomil nogo še drugi konj, ki ga je prav tako moral izročiti konjaču. Nesrečnež je tako ob konja in s tem ob skromni zaslužek ter je res krvavo potreben pomoči.

Z lovsko puško se je obstrelil pri streljanju vran 20 letni posestnikov sin Ludovik Štefančič iz Podloga pri Sv. Petru v Savinjski do-

lini. Pri skoku čez jarek se je puška sprožila in naboj mu je močno poškodoval obe stopali. Ponesrečenec se zdravi v celjski bolnišnici.

Smrtna nesreča delavca. Na Ratitovcu v Selški dolini so našli mrtvega delavca Šefkija Marovca, doma iz Novega Pazarja v zetski banovini. Marovcu je najbrž na skalah spordrnilo in je padel ter se ubil.

V dimu se je zadušila mala delavčeva hčerka Pavla Gregorin iz Domžal. Igrala se je v kuhinji, medtem je pa iz štedilnika začel uhajati gost dim, ki radi zaprte kuhinje ni mogel na prosto. Deklica si ni mogla pomagati in ko so jo našli, je bila že v nezavesti. Prepeljali so jo v bolnišnico v Ljubljani, kjer ji pa niso mogli rešiti mladega življenja.

Tleče oglje vzrok smrti. V Rinži pri Kočevju je delavec Terčič zakuril zvečer v peči z ogljem, sinova v sosedni sobi sta pa goreče oglje nasula kar v posodo in jo postavila zraven skupne postelje. Peč ni imela zveze z dimnikom. Starejši sin se je proti jutru ves ometen prebudil in planil na prosto, mlajši sin, ki je bil z obrazom obrnjen proti posodi s tlečim ogljem, je pa bil zastrupljen z ogljikovim oksidom. Tudi oče bi skoraj bil ob življenje in je radi zastrupljenja hudo obolel.

Zavarujemo se za primer kolesarskih nesreč! Ko čitamo dan za dnem poročila o nesrečah, ki se dogajajo ljudem na biciklih, in ko marsikateri plača kolesarsko vožnjo z življenjem, drugi pa stoka vse življenje nad polomljenimi udi ter plačuje zdravnika, nekateri pa — in takih je največ — brez pomoči tiho trpijo bolečine, ker nimajo sredstev za zdravljenje. Čudno je to, da je nekaterim kolesarsko zavarovanje trn v peti in si ne dajo ničesar dopovedati ter imajo za vse drugo denar, le za kolesarsko zavarovanje in za »Karitas« ne. Kadar pa je nesreča tu, pa stoka in si očitja, zakaj se ni dal pravočasno zavarovati — če je pa mrlji v hiši, pa tarnajo, koliko je stroškov in plačil, denarja pa nikjer nič. Zato se zavarujte za pogrebne in druge izdatke pri »Karitas«, ker vsak dan imamo smrtne primere okrog nas in vsak dan čujemo zvonove, tudi od drugod. Dragi čitatelj, ali si že zavarovan za primer smrti sam in tvoji domači?

Turški salonski vagon v Mariboru. Skozi Maribor so Nemci poslali predsežniku turške republike generalu Izmet Ineniju najmodernejši salonski vagon z lokomotivo, o kateri pravijo, da je najmodernejši izdelek te stroke. Vagon in lokomotivo je izdelala nemška tovarna v Kasselu, ki izdeluje še 30 lokomotiv za Turčijo. Seveda bodo Turki lokomotive in vagon, ki so jih naročili že pred časom, dobro plačali.

Pri regulaciji Dravinje v gornjem toku je pričela banska uprava z zidavo škarpe v Borkorini nad Zrečami pod Vidmarjevimi lesnim skladiščem. Soteska je tu najožja in je tok izpodjedal cestišče. Obenem bo struga dvignjena v obliki dvojnega vodopada. Po izvršitvi teh del se bo regulacija Dravinje nadaljevala navzgor proti toku reke.

Dobro kupčijo je naredil neki mesar, ki je ob priliki železniške nesreče pri Blanci kupil od železniške uprave vagon razbitih jaje za 3500 din. Pri prevzemu jaje je ugotovil 12.000 komadov celih, za katere bo izkupil mnogo več. Koruzo z razbitih vagonov je pa kupil tamkajšnji župan po 2 din kg in jo je razdelil revnim občanom. Ni nesreče brez sreče!

Požari

V glavnem izvoznem rovu kočevskega rudnika je začel tleti premog, ki povzroča dim. Zidarji, delavci in strokovnjaki so nevarnost obzidali in ogenj zadušili. Gre za običajni rudniški pojav brez večje nevarnosti.

Pri posestniku Antonu Mihovcu na Martinhrubu pri Dol. Logatcu na Kranjskem je do tal pogorel velik gospodarski kozolec. Gasilci iz Dol. Logatca so preprečili razširjenje ognja na hišo.

Dva drzna roparska napada sta bila izvršena v okolici Maribora. Na Tržaški cesti, na mestni meji, so štirje napadali vrgli s kolesa 29 letnega Irgovskega slugo Ferdinanda Kranerja s Pobrežja. Vzeli so mu kolo in aktovko, njega samega pa tako nabili, da se je moral zateči v bolnišnico. — 55 letnega posestnika Jožefa Vrabla je pa napadla skupina neznancev na peti s Pobrežja domov v Gruševo. Napadalcu so mu vzeli suknjo in klubok ter ga tako pretepli, da je na cesti obležal in so ga morali z vozom prepeljati v bolnišnico. Domneva se, da gre v teh primerih za organizirano razbojniško tolpo, ki jo bo treba povoliti in s tem ljudem zagurati varnost.

V pijanosti posurovel delavec je v neki gostilni v Ribnici na Pohorju z nožem nevarno ranil Alojza Kopa iz Josipdola. Nevarno ranjeni Kop je bil prepeljan v mariborsko bolnišnico.

Vino in žganje je kradel hlapec Jožef Ščap svojemu gospodarju župniku v Kančevcih (Sv. Benedikt) v Prekmurju. Za tatvino je bil obsodjen na štiri in pol meseca zapora.

Odvetačku izropali hišo. Odvetnik dr. Šalamun iz Ptujja ima pri Sv. Vidu v Halozah pri vinogradu gosposko hišo, ki se zapira z zelo težkimi vrati. Neznani storilci so pa kljub temu vlomili v hišo in jo izropali. Odnosil so tri težke bele odeje z žigosano številko 918 in raznih drugih predmetov v skupni vrednosti nad 10.000 din.

Radi ženitve ubil brata. Poročali smo o roparskem napadu v Sp. Staršini pri Podlehniku v Halozah, katerega žrtev je bil Janez Drobnič. Sedaj je pa 13 letni nekoliko slaboumni pastirček pri Drobničevih, Viktor Vrečer, orožnikom pri-

primer fižol. Ti predmeti odskakujejo ter rešetko tresejo. Tako nastane glas, ki je tako nenavaden, da ga v prvem hipu ne moremo določiti. Sicer pa bova videla.

Začudeno sem ga gledal.

»Kaj nameravaš storiti?«

»Najprej moram najti odprtino, skozi katero je neznanec spuščal fižol. Skozi odprtine kaminov tega ni mogel storiti, ker se te odprtine navzgor zavijajo in so preozke za to, da bi roka mogla seči vanje. Od grofa Aleksandra bom moral dobiti dovoljenje za preiskavo sob, ki so sosedne z glavno zračno odprtino.«

Še isti dan sva govorila z gospodarjem. On je rade volje dal dovoljenje.

»Kar jutri boste lahko izvršili preiskavo,« je dejal. »Mi smo povabljeni v sosedni grad. Ker bomo vsi odsotni, boste mogli svoje delo brez ovir opraviti. Želim vam mnogo uspeha!«

5.

Grofovsko družina se je naslednjega dne res odpravila. Detektiv se je takoj podal na delo.

Jaz sem bil razburjen, ker sem čutil, da stojimo pred važnim odkritjem. Šnips pa je ostal miren kakor vedno.

»Najprej bova preiskala sobo grofa Hermana,« sem pripomnil.

Detektiv je odkimal.

»Temeljito morava delati,« je dejal. »Po vrsti bova šla. Po tvojem opisu glasu sklepam, da je moral fižol

padati iz precejšnje višine. S preiskavo bova torej začela v najvišjem nadstropju, kjer so sobe grofice Avrelje, grofa Aleksandra, igralnica grofa Bernarda in lovska soba grofa Roberta. Ostali prostori ne pridejo v poštev, ker so oddaljeni od dotične odprtine.«

Podala sva se v najvišje nadstropje. Kmalu sva ugotovila, da samo štirje prostori pridejo v poštev. Na moje začudenje soba grofa Hermana ni bila med njimi. To me je močno razburilo, ker sem bil prepričan, da je on krivec.

»Sobe gospodarja in gospodinje lahko izpustiva! Te ne pridejo v poštev.«

»Misliš?« se je nasmehnil detektiv. »O nedolžnosti grofa in grofice seveda niti najmanj ne dvomim, toda v njune sobe ima dostop vsa služinčad.«

»Imaš prav!« sem odvrnil.

Šnips je postopal zelo natančno. S kladivcem je trkal po stenah. Največ pozornosti je posvetil stenam ob zračni odprtini. Tudi tla je preiskal. Odgrnil je preproge, legel na tla, trkal in prisluškoval. Odprl je omare, predale, skrinje in vse preiskal.

Zdelo se je, da bo ves trud zaman.

Dve sobi sva že preiskala in sva vstopila v razkošno opremljeno lovsko sobo grofa Roberta. Prvo, kar je zapazilo detektivovo oko, je bil droben fižol, ki je ležal blizu kamina na koži severnega medveda.

»Tako, tu smo na pravi sledi!« je pripomnil detek-

pozabil vaše vjudnosti, s katero ste me opozorili na mojo pomoto.« In je odprl Metaksoas vrata iz kabine, stopil pa je — v morje.

Stroj, ki bo preštel zvezde. Kar predrzna je misel na to, da bi kdo mogel prešteti vse neštete zvezde, ki je z njimi okrašeno nebo. Pa so vendar učenjaki, ki menijo, da tudi to ni nemogoča stvar. Takšno nalogo si je zastavilo harvardsko vseučilišče v Ameriki. Namenilo si je sešteti vse zvezde, iz katerih je sestavljena Rimska cesta na nebu, razen tega pa tudi še vse tiste, ki spadajo v tako imenovano »petnajsto vrsto«. Kar s prostim očesom seveda tega ni mogoče izvesti. Treba bi bilo poklicati na pomoč posebne tehnične priprave, stroj,

znal, da se ni izvršil roparski napad, ampak da je Janeza Drobniča ubil v prepiru njegov nekoliko omejeni brat Andrej Drobnič. Janez Drobnič se je namreč hotel oženiti, brat Andrej je pa temu nasprotoval. Ko sta brata 19. novembra zvečer ribala zelje, sta po spitju dveh litrov vina spet začela prepir radi Janezove ženitve. Prepiru je sledil pretep, pri katerem je nekoliko slaboumni in močnejši Andrej obdelal brata tako, da je umrl, pa tudi sam je dobil precejšnje poškod-

be. Ubijalec Andrej je potem pastirčku strogo zabičal, da so Janeza ubili razbojniki in da mora orožnikom to povedati, sicer bo ubil še njega. Tako je nastala domneva o razbojniškem napadu, ki se pa orožnikom ni zdela verjetna, zato so pastirčka tako dolgo prijemali, da je povedal resnico.

Vlom v blagajno hranilnice. Vlomilci so iz blagajne hranilnice v št. Petru pri Novem mestu odnesli 18.000 din.

Kratke tedenske novice

Za zastopnika blagopokojnega prosvetnega ministra g. dr. Antona Korošca je bil postavljen od kraljevega namestništva g. dr. Miha Krek, minister brez listnice.

Madžarski zunanji minister grof Csaky se je mudil po podpisu prijateljske pogodbe v Beogradu dva dni v Sloveniji na lovu in ribolovu. Csaky se je odpeljal iz Ljubljane v Budimpešto dne 15. decembra.

Po Novem letu, med 16. in 19. januarjem, bo obiskalo Jugoslavijo 20 madžarskih parlamentarcev.

Položaj na Balkanu se je zelo poboljšal in ne obstoja več nevarnost razširitve sedanje vojne. Bolgarija je ukinila nočno zatamnitev po državi in odpustila precej vojaštva na domove.

V Albaniji nudijo Italijani srdit odpor. Grške čete so se približale na 3 km važnemu križišču Tepeleniju in že gledajo z zavzetih višin na važno morskopristanišče Valono.

Dne 13. decembra je romunska vlada prepredila komunističen prevrat, katerega je podpirala po romunskem uradnem poročilu neka tuja država. Aretirali so mnogo komunistov. Država je bila v pripravljenem stanju.

V globini 200 m je nastala v romunskem rudniku Lupeni eksplozija plina. Vseh rudarjev je bilo v ogroženem podzemlju 300. Od teh so izkopali doslej 51 mrtvih ter 15 ranjenih.

Angleži poročajo, da so v prvih treh dneh ofenzive v Afriki zbili 41 italijanskih letal, sami pa da so v tem času izgubili štiri letala.

Po najnovejših poročilih so prodre angleške čete za umikajočimi se Italijani do meje italijanske kolonije Libije. Nadaljujejo se arditne borbe in Angleži izvajajo silen pritisk.

V nedeljo so angleške radijske postaje izdale uradno poročilo, v katerem je bilo rečeno, da je bilo doslej v bojih v Afriki ujetih nad 26.000 italijanskih vojakov.

Amerikanci so razširili v svet vesti, da so po večjih mestih Italije izbruhnili nemiri in poboji. Italijansko uradno poročilo pravi, da so to čisto navadne laži, ki hočejo škodovati ugledu Italije. Vodja Nemčije Hitler je v terek popoldne govoril delavcem v neki berlinski tovarni za orožje. Med drugim je tudi dejal, da bodo Nemci znali preprediti vsako angleško izkrcaje in napad na Nemčijo.

Predsednik francoske vlade Petain je odstavil Lavala kot podpredsednika vlade in kot svojega naslednika. Lavala so oblasti aretirale. Na Lavalo mesto je bil poklican Etienne-Flandin.

Posmrtno ostanke reichstaškega vojvode, sina Napoleona I., ki so bili shranjeni v kapucinski grobnici na Dunaju, so prepešali 12. decembra v Pariz.

Točno sto let po Napoleonovem pogrebu, namreč julija letošnjega leta, je stal v Invalidskem domu v Parizu ob Napoleonovem grobu velik moč iz mogočnega sosedne države.

Francija je okhajala 15. decembra stoletnico prenosa smrtnih ostankov cesarja Napoleona Bonaparte z otoka Sv. Helene na Francosko.

Po svetu

Zedinjenje s katoliško Cerkvijo izkazuje zadnja leta prav lepe rezultate med kristjani na malabarski obali (v južnozahodnem delu Indije). Tam prebiva poleg katoličanov obeh obredov (rimskega in siro-kaldejskega) tudi okoli 400.000 kristjanov-razkolnikov. Med temi se jih je v teku zadnjih deset let pridružil katoliški Cerkvi 50.000 ljudi, in to poleg laikov tudi štirje škofje in več stotin duhovnikov. Med spreobrnjenci lepo napreduje versko življenje. V dobi desetih let sta bili zgrajeni dve semenišči za vzgojo duhovnikov.

Duhovnik — žrtev komunistov. V letošnjem poletju so ubili komunistični vojaki kitajske-

ga duhovnika Petra Fana. Pokojni misijonar je radi komunistične nevarnosti začasno zapustil svojo misijonsko postajo. Ko se je zopet vračal na mesto svojega prejšnjega delovanja v družbi dveh misijonarjev, so ga komunisti napadli in ubili. Tudi eden izmed njegovih sopoltnikov je bil ubit.

Japonski katoličani na bojišču. Kakor poročajo listi, se na fronti na Kitajskem bori pet japonskih katoliških duhovnikov, okrog 20 duhovniških pripravnikov in veliko število katoliških laikov. Mnogo jih je že padlo na bojišču. Med padlimi je tudi sin znanega voditelja japonskih katoličanov admirala Yamamota.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Smrt vzornega družinskega očeta. Pri Sveti Marjeti ob Pesnici je v 64. letu starosti umrl posestnik in mizar Franc Polič. Pokojni je bil vzor krščanskega družinskega očeta in dolgoletni naš naročnik. Pokopali smo ga 9. decembra ob veliki udeležbi skoraj vsega spodnjega dela župnije, kar priča o njegovih izredni priljubljenosti. Ob odprtem grobu se je od pokojnega poslovil v zelo ganljivih besedah g. župnik. Naj rajnemu sveti večna luč — preostalim pa naše sožalje!

Smrt znanega godbenika. Pri Sv. Ani v Slov. goricah je po kratki bolezni dne 4. decembra mirno umrl dobri oče, skrben gospodar ter po vsej Stajerski znani godbenik Avgustin Kramberger. V svojem službovanju je bil premeščen iz Maribora k Sv. Lenartu in od tam v Mursko Soboto. V Soboti je bil upokojen, nato se je podal s svojo družino v svoj rojstni kraj. Letošnjega maja mu je umrl oče, ki mu je zapustil lepo posestvo, katerega je v tem kratkem času pridno obdeloval. Pol leta je gospodaril, pa se je spet oglasila v hiši smrt ter s strupeno koso prerezala nit mladega življenja. Rajni je bil star šele 43 let in je zapustil sedem otrok. Bil je zvest naročnik »Slov. gospodarja«. Žalujemo ostalim naše sožalje — rajnemu pa naj bo lahka zemlja, ki mu pokriva prerani grob!

Smrt vnetega cerkvenega peveca. Pri Sv. Juriju ob Taboru je umrl vnet cerkveni pevec

Martinkov Polde. Hudo se nam je zdelo, ker je tako mlad, komaj v 27. letu, in poln upov ter nad moral vse pustiti in slediti svoji materi, ki je umrla pred kratkim, v večnost. Kako je bil pokojni Polde priljubljen, je pričal njegov pogreb, katerega se je udeležila množica ljudi. Spremil

GOSPODINJE, ŽENE IN DEKLETA,

Vaš list je

Pišite po eno brezplačno številko, v kateri bo neko posebno razveseljivo pismo za Vas!

UPRAVA MARIBOR, KOROŠKA CESTA 5

ki sta ga že izumila učenjaka Machuskey in Scott. Stroj deluje čisto sam in ne potrebuje človekove pomoči pri številu zvezd. Človeško oko je v njem nadomeščeno s fotoelektrično celico, ki proizvaža, če je osvetljena, električni tok. Če to ploščo osvetli zvezda, jo stroj avtomatično zapise.

Pivo je škodljivo za srce. Zdravniki so že davno ugotovili, da alkoholne pijače škodljivo delujejo na srce. Čeprav vsebuje pivo najmanj alkohola, je vendar med vsemi alkoholnimi pijačami srca najbolj škodljivo. Pivo namreč ne samo da zaradi vsebovanega alkohola škoduje srca, temveč povzroča nabiranje masti okoli srca, kar je že samo po sebi srčna napaka. Statistika tistih dežel, kjer popije-

tiv. Nato je začel s kladivcem trkati po steni okrog kamina. Na obeh straneh kamina sta viseli dve večji sliki, ki sta predstavljali prizore z lova. Ko je Snips eno izmed njih snel, sva zagledala razpoko, ki bi jo mogli spraviti v zvezo s starostjo gradu. Toda v tej razpoki je tičal lijak iz papirja.

»Pritisni uho h kaminu!« je lelel detektiv. Nato je spustil fižol v lijak. Čez nekaj sekund sem zaslišal glas, ki je bil podoben tistemu usodnemu glasu, samo da je bil bolj slaboten.

»No?« je vprašal Snips. »Ali je to isti glas?«

»Isti!« sem presenečeno odgovoril.

»Če bi namesto enega spustil v globino polno prgišče fižola, bi se glas stoterno ojačil. Tako sva rešila skrivnostno uganko...«

Po teh besedah je ravnodušno obesil sliko na prejšnje mesto.

»Neverjetno!« sem zamrmral še vedno poln začudenja.

»Zakaj? Dotičnik je nekoč slučajno odkril to razpoko in je morda iz golega igračkanja spustil vanjo kak droben predmet. Pri tem je postal pozoren na glas, ki ga je predmet pri padcu povzročil. Potem je prišel na misel, da bo to okolnost porabil za svoje zločine.«

»Krivec je torej grof Robert?« sem vprašal neverjetno.

»To še ni gotovo,« je odvrnil detektiv, ki je medtem

premetaval obleko v omari. »Toda zdi se mi, da je on, je kmalu dodal in pri tem vzel iz omare lovsko suknjo. »V žepu je za kakega pol litra fižola.«

Fižol mi je pokazal, nato pa suknjo obesil na prejšnje mesto.

»Tu si bova morala natančneje vse ogledati,« je še pripomnil.

Po vrsti je še pretaknil vse kote in preiskal vsak predmet. V enem zaboju je našel škatlo, v kateri so bile razne dragocenosti. Med drugimi predmeti je bil tudi neki prstan. Detektiv ga je nekaj časa ogledoval, ne da bi ga bil vzel iz škatle, potem pa je rekel:

»Glej, kak prstan!«

Prstan je bil res nekaj posebnega. Predstavljal je kačo, ki se je dvakrat ovijala okrog lastnega telesa. Iztegnil sem roko, da bi si prstan natančneje ogledal.

»Pazi!« me je opozoril detektiv. »Rajši ga ne prijemlji! Takoj ti bom povedal nekaj zanimivega.«

Nato je sam zelo previdno vzel prstan v roko in ga je ogledoval skozi povečevalno steklo.

»Tako, tako!« si je medtem godel.

Čex nekaj časa se je obrnil k meni in dejal:

»Ta kača je mrtva — pa vendar živa.«

»Kako to misliš?« sem začudeno vprašal.

»Ta kača lahko piči in njen pik je smrtonosen,« je začel razlagati. »Glej, ta glavica je premakijiva. Če potisnem glavico nekoliko na stran, se prikaže oster jeziček.«

so ga na zadnji poti vsi cerkveni pevci ter se od svojega zvestega pevskega tovariša poslovili z ganljivo pesmijo v cerkvi in na pokopališču. S pesmijo je živel svoja mlada leta in s pesmijo je tudi odšel s tega sveta. — Dragi Polde! Počivaj sladko in pri Bogu prepevaj večno slavo, kakor si jo rad prepeval tu med nami. Mi pa Te bomo ohranili v večnem spominu, dokler se zopet po smrti ne združimo in bomo zopet skupno Bogu slavo prepevali. Počivaj v miru! — Žalujočemu očetu in sestram, ki so izgubili v Poldetu edino oporo, naše sožalje!

Ali si upate pridobiti »Slovenskemu gospodarju« vsaj enega novega naročnika?

Maršal Badoglio, bivši šef italijanskega generalnega štaba, ki je pred kratkim odstopil

General Ugo Cavaliere, novi šef italijanskega generalnega štaba

Dr. Ernest Wetter, novi predsednik Švice za 1941

Dopisi

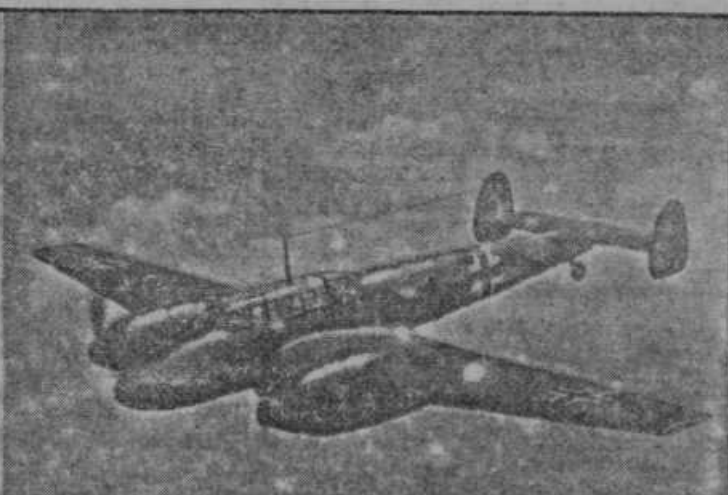
Slovenjgraški okraj

Razbor pri Slovenjgradu. Pred kratkim se je poslovil od nas g. župan Ivan Knez, p. d. Skobir, ki je županoval naši občini dolga 16 let. S svojo družino se je preselil na novo kupljeno posestvo v daljnih Libelčah, kjer je otvoril gostilno. Poleg občanov, katerim je dobro županoval, ga bo zelo pogrešala cerkev sv. Uršule, katere kijačar je bil, vodil je pa tudi cerkveno gostilno. Na njegovo pobudo je cerkev dobila nov tlak, pa tudi sicer je veliko storil za čast božjo. G. županu želimo,

da bi se na novem domu v Libelčah prav dobro počutil!

Dravsko polje

Sv. Janž na Dravskem polju. Sneg je pokril naše vrtove in polja, zato smo sedli za peč in prav pridno čitamo ter tudi pri sosedih agitiramo za naše katoliško časopisje. — Da bo Božič bolj vesel, priredi Dekliški krožek igro »Med trnjem in osatom« dne 25. decembra. Igra je lepa petdejanika in že sedaj vabimo mlado in staro k vprizoritvi! — Mladina naše fare, in to fantje, prav pridno obiskuje prekristno kmečko nadaljevalno šolo v št. Janžu in Sv. Marjeti. Imamo dva tečaja, za vsako občino in šolski okoliš

Najboljše nemško lovsko letalo »Messerschmidt«. — Najhitrejši trimotorni nemški bombnik.

Pri teh besedah je glavico premaknil. Nato je nekaj časa gledal skozi povečevalno steklo. Potem je steklo izročil meni in dejal:

»Glej!«

Sklonil sem se k prstanu in sem gledal skozi povečevalno steklo. Videl sem droben žebliček, ki je imel za las debelo cevko. Na konici se je svetlikala majhna kapljica...

»S tem sva našla zadnjo rešitev uganke,« je pripomnil detektiv. »Da pa prideva do popolne gotovosti, bova naredila poskus.«

Glavico je potisnil na prejšnje mesto, prstan vtaknil v žep in sva šla na dvorišče. Detektiv je naročil hlapcu, naj mu prinese kako mačko.

Šnips je mačko vzel v naročje in jo nekaj časa božal. Nato sva kakor slučajno šla proti parku. Detektiv se je spotoma igračkaval z mačko. Ko sva bila na samem, je vzel prstan iz žepa, si ga nataknil na prst ter mačko trdo prijel za noge. Nato jo je izpustil.

»Mačka niti enkrat ne bo zamijavkala,« je dejal. »Vsa priprava je tako fino narejena, da žrtev ne čuti niti najmanjše bolečine, ko se žebliček zapiči v kožo.«

Mačka je nekajkrat skočila, potem pa je obležala — mrtva...

»Tako, zdaj sva popolnoma na jasnem,« je resno dejal Šnips. »Zdaj morava še zločinca razkrinkati!«

»Ali je grof Robert?« sem vprašal.

»Vse kaže, da je on. Ker je potomec stranske vrste, nima pravice do dediščine. Jaz sem prepričan, da bi pomoril vse člane grofovske družine, da bi se tako dokopal do grofovskega imetja.«

Bil sem nad vsem tako presenečen, da nisem mogel spraviti besedice iz sebe. Molče sem strmel v detektiva.

»Še eno uslugo mi boš naredil,« me je vzdramil detektiv. »Ostro bova morala paziti na to, za kdaj je grof Robert določil svoj naslednji zločin. Ko bova opazila ta prstan na njegovi roki, bova morala takoj nastopiti, da preprečiva nadaljnji zločin. En rokostisk tega zločinca zadostuje za usmrnitev tretjega člana grofovske družine.«

Prstan sva odnesla nazaj v sobo ter sva tam vse tako uredila, kakor je bilo prej, nato pa sva napeto čakala na povratek grofovske družine.

V prvem mraku sva zaslišala drdranje grofovskih voz. Čez eno uro se je oglasil zvonec, ki je vabil k večerji.

5.

Ravno sem hotel zapustiti svojo sobo, ko je vstopil Šnips in mi nekoliko razburjeno sporočil:

»Grof Robert si je nataknil prstan. Mudi se! Bodi tako prijazen in me za nekaj minut opraviči. Jaz moram izvršiti neko delo.«

Nato je naglo odšel.

Ravno smo sedli za mizo, ko je nenadoma zadonel

jo več piva kakor drugih alkoholnih pijač, nam pokaže, da je tam mnogo večji odstotek na srcu bolnih kot drugod, kjer popijejo manj piva. V Nemčiji umre 6,3% ljudi zaradi srčnih bolezni. Na Bavarskem in v Monakovem, kjer popijejo največ piva v vsej Nemčiji, je smrtnost zaradi razširjenja srca in drugih srčnih bolezni rekordna. Tam umre namreč 12,5 odstotkov ljudi radi srčnih bolezni, torej še enkrat toliko kot drugod v Nemčiji. Zdravniki zatrjujejo, da je vse te srčne bolezni povzročilo prekomerno zauživanje predobrega bavarskega piva.

Smrt največjega človeka na svetu. V Ameriki je nedavno umrl najvišji človek na svetu, 22 letni Robert Pershing Badlow. Ta mož je bil visok 2.70 metra.

liš posebej. Vodita ju požrtvovalna gg. učitelja Jože Kmetec in Maks Bevc. Zamisel teh tečajev je treba podpirati, ker sta za naš kmečki napredek velike važnosti. Želeti pa je, da bi se tudi za dekleta začel podoben gospodinjski tečaj, kar bi bilo primernejše, kot pa hoditi v Rače.

Ptujsko polje

Sv. Vid pri Ptuj. Spomina vreden je bil praznik Brezmadežne v naši župniji. Pod Marijino zastavo je pristopilo zopet deset deklet. Gamljiv je bil sprejem, ko je pri pozni sv. maši g. p. Inocent, duhovni voditelj Marijine družbe, v lepih besedah orisal pomen Marijine družbe v današnjih časih za mladino. Popoldne po večernicah pa je bila prav lepo uspela akademija v Slomšekovem domu. Deklamacija in govor g. p. Daniela, tukajšnjega župnika, vse je bilo posvečeno Njej, pri kateri se zbira naša mladina. Sledila je krasna igra »Prelepa igra o Marici in hudiču«. Vsi igralci so svoje vloge izvrstno izvedli. Za Božič pa pripravljajo naši po vsem ptujskem polju znani pevci Lavtičarjevo spevoigro »Grof in opat«, za katero je veliko zanimanje.

Zasneženi in ožagreni križ v visokih gorah

Sv. Marjeta niže Ptuja. V soboto, 7. decembra, je prilično toplemu popoldnevu sledil večer z nenadno nevihto, z bliskom, gromom in temo je sledila snežna ploha. Bliskanje in grmenje je za sedanjo dobo bilo nekaj nenavadnega in so se ljudje temu močno čudili. Sicer je bil prejšnji teden prav zimski, precej mrzel in suh, da je bila zemlja pomrzljena. Bil bi primeren čas za občinsko tlako, za toli potrebno popravilo občinskih cest, ki so radi celoletnega deževja mestoma v res slabem stanju. Pa zdi se, da je tako: po lepi cesti bi rad vsak hodil in vozil, le za popravilo istih ni pravega navdušenja. — Fantovski odsek in Dekliški krožek sta priredila za Marijin praznik lepo akademijo. Želeti je, da bi tudi drugi fantje in dekleta stopila v naše katoliške mladinske vrste. Kajti dolžnost mladine je, ne samo naše prireditve gledati, temveč kot člani in članice tudi delovati!

Slovenske gorice

Sv. Marjeta ob Pesnici. Poleg ostalih se je oženil vrl cerkveni pevec, član Fantovskega odseka Joško Grahernik. Za družico na življenjski poti si je izbral domačinko Marijo Valentan iz vzorne krščanske družine. Slovesnost poroke je povzdignil lep nagovor g. župnika in pa izbrano petje cerkvenega pevskega zbora. Mlademu paru želimo na novo ustanovljenem domu obilo sreče in božjega blagoslova! — Kakor čujemo, pripravljajo Prosvetno društvo, Fantovski odsek in pevci za štefanovo po večernicah v šoli Jurčičeve igre s petjem »Doment«. Na igro že sedaj opozarjamo domačine in okolčane!

Sv. Lenart v Slov. goricah. Prosvetno društvo »Zarja« je vprizorilo z dobrim uspehom veseligr »Čudoviti mošče Golem«. Na praznik Brezmadežne je pa pokazal Dekliški krožek uspeh svojega dela čez poletje in jesen z lepo telovadno akademijo, na kateri so bile na sporedu poleg telovadnih točk tudi deklamacija, govor, simbolična zborna deklamacija in odlomek Janko Mlakarjeve igre »Magdina žrtev«. Zlasti lepo in z umetniškimi občutkom je bila izvedena simbolična vaja »Slepce«. V nedeljo, 22. decembra, bo pa zopet vprizorilo Prosvetno društvo »Zarja« lepo in pretresljivo igro »V temotie, katere snov je vzeta iz današnjega življenja, a je sicer globoko resna. Predstava bo že to nedeljo namesto na štefanovo, da bodo družine lahko obhajale lepi božični družinski praznik oba dneva nemoteno v ožjem krogu doma. Udeležite se te predstave v čim večjem številu! Po možnosti bo na nedeljo nato ponovitev.

Slovenska krajina

Murska Sobota. Blaž Bertečič, ki je v oktobru na Benkovem dvorišču v prepiru z mesarskim nožem zabodel svojega tovariša Jurgliča, je bil na tukajšnjem okrožnem sodišču radi uboja obsojen na devet let ječe. — Ker tukajšnji tovarni perila šiftar in cvetličar moreta dobiti dovolj surovin, sta skregili obrat v tri dni v tednu. — Občinski odbor je na zadnji seji sklenil, da cigani okoliških vasi ne bodo več smeli zahajati v soboške šole. Prizadeti so ciganski otroci naselij v Črnevcih, Veščici in Lušči. — Na mesto premeščenega orožniškega kapetana Milosavljeviča je prišel k nam major Friderik Leman. — Letošnji

Miklavžev semenj je bil zelo živahen. Najbolj so sejnišče založili čevljarji in prodajalci ajdovega pšena (kaše). — Nedavno so dijaki soboške trgovske šole v proslavo 150 letnice vprizoritve Linhartove igre »Matiček se ženik«, ki je bila prva slovenska igra, vprizorili to igro na našem odru. — Žigovanje in pregledovanje sodov bo v Soboti 10. in 11. januarja, 10. in 11. februarja ter 10. in 11. marca 1941.

Širom Prekmurja. V nedeljo, 8. decembra, je v Mariboru praznoval 25letnico osamosvojitve in plodnega dela ugledni beltinski rojak mizarški mojster Štefan Koter. Želimo mu še druge jubileje! — Razpisano mesto pogodbene pošte v Bodoncih je dobila domačinka Matilda Vukan. — Zveza združenih delavcev v Soboti bo 27., 28. in 29. decembra priredila strokovni tečaj za delavstvo vsega Prekmurja. Zanimanci naj se javijo pisмено. — Prosvetno društvo v Beltincih je priredilo nabiralno akcijo za prostovoljne darove, s katerimi bodo obdarovani za Božič otroci revnejših družin.

Šmarski kraji

Sv. Florjan pri Rogatcu. Zahvaljujemo se višji šolski oblasti, da nam je poslala novega šolskega upravitelja, ki je bil na naši šoli zelo zelo potreben, in eno novo učiteljico, tako da je po več letih zopet prišel red na našo šolo. Najlepša hvala pa gre g. ravnatelju Gračnerju, ki se je zavzel za našo šolo, kjer se je pouk začel šele z novembrom.

Laški okraj

Sv. Miklavž nad Laškimi. Državni praznik zedinjenja smo na naši šoli 1. decembra proslavili na lep in slovesen način. Tudi udeležba od strani vaščanov je bila številna, tako da je bila šolska soba nabito polna. — Naše šolsko poslopje je bilo postavljeno leta 1885., poprej so duhovniki pouče-

Umri je zaradi zastrupljenja krvi, katero je povzročil železni obroč, ki ga je nosil na nogi. Kljub temu, da so se zdravniške veličine zavzele za tega edinstvenega moža, je 200 kg težek orjak umrl v največjih mukah. Zdravniki trdijo, da je Badlow zato tako rasel v nebo, ker je ena možganska žleza nenormalno delovala.

Čudna bolezen v Madžuriji. Iz Pekinga poročajo, da se je v nekaterih pokrajinah Madžurije pojavila neka doslej neznaná kužna bolezen. Po telesu bolnika nastanejo večji izpuščaji, v katerih so kot dlaka tanki črvički. Več bolnikov je že umrlo, ostale pa rešujejo na ta način, da izpuščaje prerežejo ter odstranijo črvičke.

tisti strašni glas. Družba je otrpnila od groze. Jaz grofa Roberta nisem izpustil iz vida.

Ko divji je skočil pokonci in je hotel oditi iz obednice...

V tem trenutku se je pojavil Šnips med vrati in mu zastavil pot.

»En trenutek, gospod grof!« je dejal hladno. »Jaz bom družbi prej podal neko pojasnilo.«

Grof Robert se je vrnil na svoj prostor.

»Gospoda moja, pomirite se!« je začel detektiv. »Ta glas vas je zadnjikrat strašil. Sicer pa, če bi bili slutili, kako je nastal, se ne bi bili dali motiti pri večerji. Za povzročitev tega glasu zadostuje prgišče takega fižola.«

Vsi so ga gledali kot človeka, ki se mu blede. On pa je mirno nadaljeval:

»Tokrat ta glas ne pomeni smrti kakega otroka vaše družine, čeprav si je smrt, kakor vidim, spet izbrala žrtev...«

Pri tem je zapičil svoj pogled v prstanec grofa Roberta, ki je bil blede ko smrt.

»Smrt vaših otrok, gospod grof,« se je obrnil detektiv k hišnemu gospodarju, »je povzročil pik majhne kače, maibne zlate kače, kakor vam to grof Robert lahko — dokaže...«

Zdaj so vsi pogledali grofa Roberta, ki je nepremično sedel in preplašeno gledal. Nenadoma pa je potegnil z desno roko po levi.

»Gospod, vi govorite v ugankah!« se je oglasil grof Aleksander. »Ali ne bi hoteli govoriti bolj jasno?«

»Morilec se je sam sodil...« je nadaljeval detektiv in je pri tem pogledal grofa Roberta, ki je v tem trenutku omahnil in obležal na tleh.

»Vse drugo vam bo povedal moj prijatelj. Moja naloga je končana. Dovolite mi, da jutri zjutraj odpotujem...«

V splošnem razburjenju je Šnips neopaženo zapustil obednico.

Jaz sem moral še isti večer grofovski družini opisati vse natančno.

Ko sem se pozno v noč vrnil v svojo sobo in legel k počitku, je nekdo potrkal na vrata. V naslednjem trenutku je vstopil grof Herman.

»Oprostite, da vas motim!« je začel z negotovim glasom. »Neko stvar moram popraviti.«

Prožil sem mu roko in se nasmehnil.

»Gospod grof, vse vem. Človek se lahko moti. Midva sva drug drugega sumila. Jaz sem začel sumiti v tisti noči, ko ste za zaveso prisluškovali.«

Nato sem mu vse natančno opisal. Nazadnje sva si podala roki in se ločila kot dobra prijatelja.

Čez tri dni so truplo grofa Roberta položili k počitku v grofovski grobnici. Grofovska družina mu je izkazala zadnjo čast kot svojim članom in nihče ni zvedel, kakšne zločine se je pokoril s svojo prostovoljno smrtjo.